

I skuggan av Corona

Vi upplever nu en global kris, som saknar motstycke för de flesta av oss. Ett virus har "invaderat" oss. Vad skyddar oss från detta hot? Har vi skydd från ett utbyggt starkt militärt försvar med avancerade vapensystem? Nej det som skyddar oss är ett folkhälsoperspektiv och en väl utbyggd sjukvård. Trots att Sverige är avvecklat tidigare beredskapslager har man på kort tid lyckats skaffa fram nödvändig skyddsutrustning och respiratorer. Sjukvårdspersonal har omskolats och utökat sin arbetstid och gör heroiska insatser; kanske får de ingen sommarssemester. Företag lägger om sin produktion till skyddsutrustning, handsprit m.m. Försvarsmakten har hjälpt till att bygga fältsjukhus och tillgodose sjuktransporter. De utför alltså insatser av civilförsvarskaraktär.

Experter har varnat för ett pandemiutbrott under många år. På samma sätt varnar experter för kärnvapenkrig. Risken har inte varit så här stor sedan Koreakriget och Cubakrisen. Nedrustningsavtal har sagts upp och ser inte ut att förnyas.

Kärnvapenstaterna satsar på s.k. taktiska kärnvapen, avsedda att användas för "begränsade" attacker. En sådan attack mellan ex. Indien och Pakistan skulle få katastrofala konsekvenser lokalt. Den sjukvård, som så väl skulle behövas i en sådan situation, skulle slås ut på samma sätt som övriga samhället. Likaså lager med skyddsutrustning, respiratorer osv. En begränsad kärnvapenattack skulle också få globala konsekvenser. Stoff från brinnande storstäder skulle föras upp i atmosfären där det skulle cirkulera i årtal och hindra solinstrålning med s.k. atomvinter som följd. Detta skulle resultera i missväxt och svält globalt. Risken för sjukdomar som sprids med insekter skulle öka eftersom insekter tål radioaktiv strålning bättre än högre stående djur, människan inräknad.

Vad behöver vi när katastrofen är ett faktum? Ett starkt militärt försvar med avancerade vapensystem är knappast lösningen. Även i en sådan situation behövs, precis som nu i coronakrisen, en väl utbyggd sjukvård, som snabbt kan mobilisera resurser att ta emot ett stort antal sjuka och skadade.

ICAN är en global kampanj för att förbjuda kärnvapen, bestående av 570 organisationer i 105 länder. De fick Nobels fredspris 2017 för sitt arbete med att ta fram FN:s konvention för ett kärnvapenförbud (TPNW).

ICAN har nyligen i en rapport, *Nuclear Spending vs Healthcare*, redovisat kärnvapenstaternas årliga kärnvapenbudgetar och jämför summan med hur mycket sjukvård man hade fått till samma kostnad. I USA skulle pengarna räcka till 300 000 intensivvårdsplatser, 35 000 respiratorer, 150 000 sjuksköterskor och 75 000 läkare. Motsvarande siffra för Storbritannien är 100 000, 30 000, 50 000 respektive 40 000. Detta är resurser som alla länder så väl behöver nu.

Än har vi inte sett slutet av Coronakrisen. Men vi kan föreställa oss konsekvenserna av ett kärnvapenkrig. Kärnvapenanvändning måste förbjudas eftersom det ställer omöjliga krav på sjukvård och civilförsvar och strider mot folkrätten. Vi har inte råd med effekterna av ett sådant krig – det har coronapandemin visat. Krisen har också visat att vi kan göra snabba förändringar. TPNW erbjuder oss en möjlighet. För att förbudet ska gälla krävs att 50 länder ratificerar dvs. att landets parlament gör det till lag. En internationell lag blir normgivande, även för kärnvapenstaterna. Hittills har 36 länder ratificerat och flera är på gång. Sverige är INTE ett av dem. Vi måste påverka Sveriges regering och riksdag att ratificera FN:s kärnvapenförbud.